No. 1122 Zaterdag 24 Juni 1905. 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaaí

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 23 Juni.

De houding van onzen Kolonialen Raad

BIJ DE

BEGROOTINGS-DEBATTEN.

(*Ingezonden*).

In het laatste nummer van de *Amigoe di Curaçao* las ik een stuk, waarin getracht werd de houding van den Kolonialen Raad bij de Begrootingsdebatten te verdedigen tegenover het *Koloniaal Weekblad*. Ofschoon ik mij, hier op de *coenucoe* doorgaans weinig met politiek bemoei, jeukten mij toen toch de vingers.

Waarom, dacht ik, die verdediging telkens en telkens weer opgenomen, als men toch de eigenlijke, de doorslaande argumenten er voor niet durft aanvoeren?

Dat men in den Raad zelven daarvoor terugdeinst, betreur ik, doch het laat zich eenigszins verklaren door de égards, die men heeft voor het Hoofd der Kolonie en door het feit, dat vele leden, direct of indirect, min of meer van den Gouverneur afhankelijk zijn; maar dat een weekblad, dat pretendeert onpartijdig en onafhankelijk de koloniale politiek te behandelen, zulks vreest, komt mij bedenkelijk voor.

Het gevolg er van is, dat men in Holland een geheel valsch idee krijgt van onze toestanden en dat de Koloniale Raad langzamerhand zal beschouwd worden als een lastig remtoestel, dat zoodra mogelijk dient op zijde te worden gezet.

Is het immers niet belachelijk door Kamerleden serieus te hooren beweren, dat de leden van den Raad de voorstellen van het Bestuur telkens weer afstemmen, omdat zij als een fiere hidalgo's [!] (zeg liever echte Don Quijote's) uit hooghartigheid zouden weigeren de reddende hand te grijpen, die het Moederland toesteekt, om de Kolonie uit haar verval op te heffen? Of is het niet even bespottelijk te gelooven, dat, ondanks de herhaalde geruststellende verklaringen uit het Moederland, maar steeds de vrees voor hoogere belastingen de oorzaak zou zijn, waarom zoovele voorstellen van het Bestuur worden verworpen of slechts met blijkbaren tegenzin aangenomen? Ongetwijfeld, ja!.

De Koloniale Raad bestaat hier niet uit gekken!

De ware oorzaak van dit alles ligt dieper, doch werd — jammer genoeg — niet genoemd.

Dankbaar wil men hier den steun van het Moederland aannemen, als men voorziet, dat die kan helpen, dat de posten op de Begrooting gebracht, der Kolonie tot voor deel kunnen komen. Waar men echter, om zoo te zeggen, met mathematische zekerheid kan voorspellen, dat het geld zal zijn weggegooid, of het voordeel althans volstrekt niet in redelijke verhouding zal staan tot de uitgaven, daar meent de Raad zijne medewerking te moeten weigeren.

Mag hem daarvan een grief gemaakt worden?

En al zou dat college nu in sommige gevallen een beetje sceptisch zijn geworden, aan wien de schuld? Grootendeels aan het Bestuur, dat, geen rekening houdend met de ondervinding door jaren en jaren opgedaan, duizenden uitgaf, die men kon voorzien, dat zouden zijn weggegooid.

Wat is er b. v. geworden van de zoo hoog opgegeven reboisage?

NIETS, totaal NIETS!

De keuze van de plaats, waar de proeven werden genomen, deed dit reeds voorspellen en bracht een glimlach om den mond van elken coenucoe-neger.

Wat van den aanplant van boomen langs de wegen?

NIETS, totaal NIETS.

Men had dit kunnen weten.

Als men, om kort te gaan, ziet, dat er op Curaçao na vier jaren tijd van al de kostbare proeven nagenoeg niets over is dan een GROOT HEK [!] om een proefveld, waarop niets groeit, dan kan men begrijpen, dat de Koloniale Raad huiverig wordt, credieten toe te staan voor landbouw, al komt ook het geld van Nederlandsche belastingschuldigen.

Waar voor practische doeleinden, zooals putten en dammen, geld werd gevraagd, heeft de Raad nooit zijn medewerking onthouden.

„Dat veel, wat het Bestuur wenscht, niet tot stand kwam, is de schuld van de droogte," zoo heette het.

Zeer waar.

Die droogte is hier echter eene chronische ziekte, waarmede rekening dient te worden gehouden. Wanneer men in Holland een olijven- of sinaasappelencultuur gaat beginnen, moet men, bij mislukking, niet het klimaat, maar eigen onpractischen zin de schuld geven.

Wat wij echter vooral betreuren en bedenkelijk vinden, is, dat er in deze aangelegenheden niet eerlijker en openhartiger wordt te werk gegaan.

Dat niet iedere poging slaagt, is natuurlijk, en dat er *practisch* naar *mogelijke* verbeteringen gestreefd wordt prijzenswaardig. Men strooie echter de Regeering in Holland geen zand in de oogen door het te doen voorkomen alsof er reeds wonderen verricht en alsof de landbouw er de Kolonie wel op zou kunnen helpen, terwijl feitelijk nog geen enkel loonend resultaat is verkregen en de toestand van dag tot dag treuriger wordt.

Dat op eene zoodanige voorstelling van zaken de ontgoocheling niet kan uitblijven, is duidelijk.

Daarenboven brengt zij de regeering op een dwaalspoor.

Men tracht van uit Holland de Kolonie door *landbouw* te redden, wat onmogelijk is en vestigt daardoor veel te weinig de aandacht op het feit; dat Curaçao welvarend is geweest door den *handel* en slechts door den *handel* er weer boven op kan komen.

Goede verstandhouding met de regeeringen der naburige republieken is het eerste waarnaar gestreefd moet worden.

Door het onhandig optreden van het Bestuur tijdens de blokkade van Venezuela, waarover President Castro rechtmatig is verbitterd — leed Curçao meer nadeel dan door jarenlange droogte.

Den handel werd er de nekslag door gegeven en als die toestand blijft voortduren, gaat de Kolonie haar ondergang zeker te gemoet.

Daarin verandering te brengen, zij de eerste zorg der Regeering in Nederland.

B.

Hof van Arbitrage.

In tegenwoordigheid van Z. Exc. den Minister van Buitenlandsche Zaken jhr. Van Weede, de leden van het Permanent Hof van Arbitrage, de heeren jhr. mr. A. F. De Savornin Lohman, lid der Tweede Kamer, en den Minister van Staat Z. Exc. mr. T. M. C. Asser, lid van den Raad van State, vele leden van het corps diplomatique en verscheidene belangstellenden, waaronder eenige dames, werd hedenmiddag te 4 uur in het gebouw van het Arbitrage-

Feuilleton.

LOSSE GREPEN

— UIT —

CURAÇAO'S VERLEDEN.

X.

De eerste Stoomboot in Nederland en Curaçao.

Nu onze kolonie zich opmaakt door een stoomvaartlijn alle zustereilanden, zoowel boven- als benedenwindsche nauwer met elkander te verbinden, is het wel interessant bij deze gelegenheid eenige bijzonderheden in herinnering te brengen omtrent het bezoek der allereerste stoomboot in onze kolonie. Het is langer, veel langer geleden dan men vermoedt. Ik geloof zelfs, dat de heugenis van den meest bejaarden Curaçaoënaar zoover niet reikt.

Evenwel tot een beter inzicht in de toestanden en begrippen van dat tijdstip, bovendien nog om de voorbereiding en den samenhang, veroorloof ik mij vooraf, aan de hand van een artikel van den Heer J. B. RODENBURG, in de jongste aflevering van het *Tijdschrift van het Kol. Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap* eenige bijzonderheden mede te deelen over:

1. DE EERSTE STOOMBOOTEN IN NEDERLAND.

Het eerste stoomschip werd in Amerika gebouwd; het was de *Clermont* van ROBERT FULTON, die in 1807 de Hudsonrivier bevoer. Voordeelen heeft hij van zijn onderneming niet gehad: „he died very poor and almost broken-hearted," zegt zijn levensbeschrijver.

Engeland bouwde in 1811 met de *Comet* van HENRY BELL, zoo genoemd, omdat er in dat jaar een komeet verscheen. De afmetingen van die eerste boot, te Glasgow gebouwd, waren: lengte 40 voet, breedte 10½ voet, terwijl de machine, die de schipraderen in beweging bracht, 4 paardekrachten sterk was.

Deze machine is nog te zien in het *Patent Office Museum* te Londen.

Ofschoon het schip in Januari 1812 gereed was, duurde het nog een half jaar eer de eigenaar, HENRY BELL, in de nieuwsbladen een advertentie plaatste, waarin hij bekend maakte, dat de stoomboot een geregelde dienst zou openen tusschen Glasgow en Helensburgh.

Ook HENRY BELL mocht niet veel voordeelen van zijn onderneming plukken; op zijn ouden dag (hij overleed op 63 jarigen leeftijd in 1830) ontving hij een jaarlijksche ondersteuning van 50 pd. st.

In het eerste tiental jaren, dat op de verschijning van de *Comet* volgde, klom het aantal stoomvaartuigen tot ongeveer 140, alle varende tusschen Engelsche havens onderling of op de in de nabijheid liggende continentale havens. Met ieder jaar werd de tonneninhoud grooter en ook het aantal paardekrachten nam toe.

In 1816 stak een dier stoomschepen de Noordzee over met bestemming naar Nederland. Bevreemden zal het niemand, dat er aan de *Boompjes* te Rotterdam een bijna ongekende opschudding heerschte, toen het gerucht zich verspreidde, dat er een stoomschip in aantocht was, dat den 10 Mei 1816 werkelijk arriveerde. In de *Rotterdamsche Courant* van dien dag kon men het volgende lezen:

„Hedenochtend kwam voor deze stad aan de Stoom-Paketboot *Defiance*, kapitein Wager van Margate, van welke laatste plaats dit vaartuig voorleden Woensdagochtend te vier uur vertrok en des avonds van dienzelfden dag te acht uur te Veere aankwam; hebbende dus de reis in zestien uren volbracht. De stoomboot ligt hier op stroom, dicht bij het Oude Hoofd en is heden door een aanzienlijke menigte inwoners dezer stad bezichtigd, welke hunne verwondering niet genoeg kunnen betuigen, zoowel over het werktuigkundig samenstel, dat dezelve doet voortgaan, als over de netheid van het geheele vaartuig.

Men denkt, dat dit schip eenige dagen hier zal verblijven en proeven geven van de snelheid, waarmede het zelfs tegen wind en getij voortgaat."

De Amsterdammers outvingen het eerste nieuws over dit vaartuig uit de *Amsterdamsche Courant* van den 13en Mei 1816, door het volgende bericht:

Dordrecht 10 Mei.

„Hedenmorgen, even na half zes uur zag men voor deze stad voor

hof uitspraak gedaan in het geschil tusschen Japan en Engeland, Frankrijk en Duitschland in zake een belastingquaestie.

Nadat de vertegenwoordigers van partijen, het bureau van het Hof van Arbitrage, en het Scheidsgerecht hadden zitting genomen, gaf de voorzitter, de heer Gregers Gram, oud-Minister van Staat uit Noorwegen, gouverneur der provincie Hamar, het woord aan den secretaris-generaal van het Hof van Arbitrage, jhr. mr. L. H. Ruyssenaers, tot het voorlezen van de in het Fransch gestelde, breed gemotiveerde uitspraak, waaraan het volgende wordt ontleend:

De vraag, die aan het oordeel van het Scheidsgerecht (de heeren Louis Renault, aangewezen door de drie Europeesche Mogendheden, Itchiro Motono, aangewezen door Japan, G. Gram. voorzitter, door ben beiden gekozen) was onderworpen, luidde als volgt:

Zonderen de bepalingen van de verdragen (van 4 April 1896 tusschen Japan en Duitschland, van 4 Augustus 1896 tusschen Japan en Frankrijk, van 16 Juli 1894 tusschen Japan en Engeland) al dan niet alléén de terreinen, welke de vreemdelingen bezitten krachtens erfpachtscontracten door of in naam van het Japansch gouvernement aan het geconcedeerd (en welke terreinen thans zijn geëncorporeerd in het Japansch gemeenteverband), dan wel zonderen zij de terreinen en de gebouwen van welken aard ook, die op die terreinen zijn of mochten worden gebouwd, van alle belastingen, heffingen, lasten, bijdragen of voorwaarden buiten die welke uitdrukkerlijk in de bedoelde contracten zijn gesteld?

Het Scheidsgerecht leidt nu uit verschillende overeenkomsten en schikkingen, onder vigeur der oude verdragen tusschen de Japansche autoriteiten en de vertegenwoordigers van verschillende Mogendheden getroffen, af, dat de Japansche Regeering had toegestemd in de stichting van vreemdelingenwijken in sommige steden en havens van Japan, en op de daarvoor bestemde terreinen op haar kosten werken heeft uitgevoerd ten einde de bewoning daarvan te vergemakkelijken. Aangezien de vreemdelingen volgens Japansch geen recht eigendom van gronden in het land mogen hebben, werden hun die terreinen in erfpacht gegeven.

In deze erfpachtscontracten is een jaarlijksche vaste pachtsom bepaald naar rato van de oppervlakte der uitgegeven gronden.

Overeengekomen werd dat deze wijken in beginsel zouden blijven buiten het Japansch gemeenteverband, terwijl anderzijds nauwkeurig werd vastgesteld wat en op welke wijze moest worden bijgedragen in de kosten der gemeenten waarin de terreinen gelegen waren.

Het Scheidsgerecht leidt uit een en ander af dat de jaarlijksche pachtsom niet slechts den huurprijs der terreinen vertegenwoordigde, maar tevens in de plaats trad van de belastingen die anders door de erfpachters hadden moeten zijn betaald. Thans hadden zij geen andere lasten te dragen dan die welke uitdrukkelijk in de bedoelde contracten waren vermeld.

Tegenover de bewering van Japan, dat de erfpachtscontracten slechts betrekking hadden op de terreinen, niet op de gebouwen, aangezien alleen de eerste eigendom van den Staat waren en de gebouwen daarentegen behoorden aan de pachters, stelt het Scheidgerecht dat het hier de vraag geldt of, uit fiscaal oogpunt (niet civielrechtelijk aldus) de bedoelde gebouwen werden beschouwd als accessoiren van het terrein. Deze vraag beantwoordt het Scheidsgerecht bevestigend, aangezien de terreinen werden verpacht om er huizen op te bouwen.

Het Scheidsgerecht bestrijdt breedvoerig de argumenten, door Japan aangevoerd ten betooge dat wel degelijk tusschen de terreinen en de gebouwen uit fiscaal oogpunt onderscheid valt te maken. O. a was door Japan aangevoerd dat het feit dat gedurende tal van jaren inderdaad ook de gebouwen in de vreemdelingenwijken waren vrijgesteld van belasting eenvoudig een gevolg was van de omstandigheid dat de consulaire rechtbanken weigerden haar sanctie te verleenen aan de uitvoering der fiscale wetgeving van Japan. Het Scheidsgerecht acht deze bewering intusschen onbewezen.

Wat de in den aanvang genoemde verdragen van 1894 en 1896 betreft, is het Scheidsgerecht van oordeel, dat de strekking daarvan geenszins is geweest voor taan alleen de tarieven, die thans geïncorporeerd werden in de Japansche gemeentelijke bestuursinrichting, vrij te stellen van belasting, doch dat integendeel Japan bij het sluiten dier verdragen het status quo in de vreemde nederzettingen heeft willen handhaven; waaruit volgt dat ook de gebouwen vrij bleven van belasting.

Mitsdien verklaart het Scheidsgerecht, bij meerderheid van stemmen, dat de bepalingen der verdragen en andere schikkingen, genoemd in de protocollen der onderhavige arbitrage, niet slechts de bedoelde terreinen, doch ook alle gebouwen, daarop geplaatst of te plaatsen, vrijstellen van alle belastingen, heffingen, lasten, bijdragen of voorwaarden van welken aard ook, buiten die, welke uitdrukkelijk zijn bepaald in de meergenoemde erfpachtscontracten.

Japan is dus in het ongelijk gesteld. Het vonnis is geteekend: G. Gram, L. Renault.

Daaronder staat: Op het oogenblik dat ik tot de onderteekening van dit vonnis overga, wensch ik, gebruikmakende van de bevoegdheid welke mij verleend wordt door art. 52. alinea 2 der Conventie voor de vreedzame beslechting der internationale geschillen, gesloten te 's Gravenhage op 29 Juli 1899, te constateeren dat ik het volkomen oneens ben met de meerderheid van het Scheidsgerecht, zoowel wat de motiveering als wat het dispositief der uitspraak betreft.

(geteekend) I. Motono.

De Japansche arbiter heeft dus de minderheid gevormd in het Scheidsgerecht en wenschte dit blijkbaar uitdrukkelijk te doen uitkomen.

Na de uitspraak van het vonnis werd de zitting opgeheven.

Nieuwsberichten.

Curaçao

Vrouwenkiesrecht ingevoerd?

Als kiezer, zoo meldt de „H. Ct.", komt op de nieuwe Haagsche lijst onder no. 155569 voor: mej. Rachel Mendel, Balistraat 45, geb. 5 Juli 1862, onderwijzeres aan de school Falckstraat.

Dat kan curieus worden, als — wat ze vermoedelijk wel doen zal— die dame van haar kiesrecht gebruik gaat maken.

Want de wet verklaart art. 1 der Kieswet alleen „mannelijke" ingezetenen kiesbevoegd; maar volgens art. 34 blijft, na 15 Mei, de eenmaal vastgestelde lijst, en zoo als die is vastgesteld, van kracht, „behoudens de wijzigingen tengevolge van rechterlijke uitspraken", en de kieswet kent alleen zulke rechterlijke uitspraken op bezwaarschriften binnen den wettelijken termijn ingediend en afgedaan. En art. 74 zegt nog eens uitdrukkelijk, dat tot de stemming allen worden toegelaten, die „volgens de kiezerslijst" bevoegd zijn.

Of zou men hier art. 77 toepassen, dat zegt: "De voorzitter doet den kiezer het biljet in de stembus steken",— waaraan niet zou voldaan worden, als hij dit door de kiester liet doen?

Leger.

Den 14 Juni is aan boord van het ss. *Prins Frederik Hendrik* overgegaan een detachement suppletieroepen, sterk hoogstens 20 man en bestemd voor Curaçao. Het bevel is opgedragen aan den luitenant der infanterie F. C. Brusse, gedetacheerd bij de landmacht in West-Indië.

Alg. Ned. Verbond.

Met genoegen lezen wij in *Het Vaderland* met betrekking tot de oprichting der groep Ned. Antillen van het Alg. Ned. Verbond:

Een gelukkig feit in het afgeloopen jaar was in de eerste plaats de oprichting der groep Nederlandsche Antillen met zetel te Willemstad op Curaçao. Zij kwam vlot tot stand, geniet den steun van alle goede elementen in deze nederlandsche kolonie en is uitstekend georganiseerd.

Zoo ergens, dan heeft het Verbond hier een zware taak, omdat het er nog ver van af is, dat deze kolonie in al haar geledingen een zuiver Nederlandsch karakter draagt.

Het Verbond is groote erkentelijkheid verschuldigd aan den heer J. A. Snijders Jr., 1ste luitenant der artillerie te Willemstad, voor zijn bemoeiingen bij de oprichting der groep. Aanvankelijke teleurstelling schrikte hem niet terug, verslapte zijn toewijding niet. Een duidelijk voorbeeld. beschamend voor velen, is hier gegeven van wat taai geduld vermag. En taai geduld mag wel worden ingeprent aan allen, die zich aan den arbeid van het Verbond willen wijden.

De gouverneur der kolonie heeft aanspraak op ons aller erkentelijkheid door zich bereid te verklaren als Beschermheer der groep op te treden.

* *
*

Met de laatste boot ontvangen berichten melden, dat de twee studiebeurzen van ƒ500 verleend door het Alg. Ned. Verbond aan twee jonge lieden van Curaçao, zijn toegekend aan J. Sprockel en C. Veeris, welke weldra in Nederland hunne studiën zullen gaan voortzetten.

Welkom!

Verleden Zaterdag is hier gearriveerd de heer de Jonckheere, welke door de Nederlandsche regeering is uitgezonden, om ons belastingstelsel te hervormen.

Onderwijs.

De met dezelfde boot is hier ook aangekomen de heer Vermeulen, hoofdonderwijzer, met familie bestemd voor het Openbaar onderwijs alhier. Tot nog toe vernamen wij niet, aan welke school de heer Vermeulen zal geplaatst worden.

Gouvernements-Secretaris.

In de Ambtenaars-wereld is men

---

de eerste maal een stoomvaartuig verschijnen, hetwelk, waarschijnlijk uit Engeland komende, tegen wind en stroom met een aanmerkelijke snelheid langs deze stad passeerde en vervolgens door de Noord naar Rotterdam opvoer. Gemeld vaartuig was zeer fraai toegerust en scheen, zooveel in het voorbij snellen kon waargenomen worden, voornamelijk tot een Paketboot ingericht."

Het was dus de *Defiance*, die den vorigen dag 9 Mei 1816— van Margate in Engeland was vertrokken, de volgenden dag te Veere gearriveerd en vandaar via de Zeeuwsche en Zuid-Hollandsche stroomen naar Rotterdam voer, waar het anker werd uitgeworpen bij het Oude Hoofd.

De tweede week van Mei 1816 was het te Rotterdam een drukte van belang; allen waren nieuwsgierig, om dit eerste stoomschip in een Nederlandsche haven te bezichtigen.

Ziehier nog een bewijs uit de *Rotterdamsche Courant*, van 18 Mei:

„De stoomboot, welke verleden week hier aankwam, is sedert door een zeer groote menigte menschen bezichtigd, welke zich daarheen laat roeien. Gisteren zijn met dezelve eenige proeven genomen, in tegenwoordigheid van een zeer aanzienlijk gezelschap, dat zich aan boord bevond, en tot groot genoegen van een menigte toeschouwers; hebbende de boot met een groote snelheid, zoowel voor als tegen wind en getij voorbij deze stad gevaren.

Aan de voorste mast, zoowel als aan de ijzeren schoorsteen of groote mast kan een zeil worden geslagen, ten einde, als het voor den wind gaat, de vaart te bespoedigen en het gebruik van kolen te besparen. Voor en achter zijn twee welingerichte kamers en in het midden staat de machine. De kracht der stoom, welke de aan weerskanten geplaatste schepraderen in beweging brengt. wordt met die van twaalf paarden gelijk gesteld."

Maar het waren niet alleen Rotterdammers, die zich aan de *Boompjes* verdrongen. De heugelijke tijding verspreidde zich naar alle plaatsen in den omtrek en acht dagen later kwam Koning Willem I in een open rijtuig van 's Gravenhage aanrijden en stapte te Rotterdam op de werf af.

„Zijne Majesteit begaf zich vervolgens aan boord van de Stoomboot en voer daarmede twee malen voorbij de stad, wordende door een ontelbare menigte menschen, die zich op de *Hoofden*, in de *Boompjes* en in de huizen op 't Haringvliet bevonden, herhaalde malen met veel geestdrift begroet.

Nadat Zijne Majesteit, op de Werf teruggekeerd zijnde, eenige ververschingen aldaar genoten had, vertrok Hoogst-dezelve weder naar de Residentie door de wenschen der inwoners dezer stad begeleid. Des namiddags heeft de boot nog eenigen tijd heen en weder gevaren en gisteren een tochtje naar Dordrecht en terug gemaakt."

Bij resolutie van Burgemeester en Wethouders van Rotterdam van 8 Juni 1816, werd kapt. Wager in zeer vereerende termen tot eereburger der stad benoemd. Na een oponthoud te Rotterdam vertrok de *Defiance* naar Keulen, de plaats van bestemming, waar zij na een reis van 82 uren aankwam. En zoo was zij tevens het eerste stoomvaartuig, dat den Rijn bevoer.

Maar de verschijning van het merkwaardige vaartuig had nog een direct practisch gevolg.

Koning Willem I was zóó getroffen door hetgeen hij gezien had, dat hij weldra een dergelijke boot te Antwerpen liet bouwen, die den naam van *Prins van Oranje* kreeg.

Dit vaartuig deed ook een reis naar Keulen in vijf dagen, en naar verschillende plaatsen in Nederland en zoo kwam het 24 September via Haarlem te Amsterdam, waar juist toen op het IJ een zeilwedstrijd werd gehouden, waarbij ook Z M. tegenwoordig was. Den 10 October kwam het voor het eerst te Brussel en bij besluit van 6 December werd 't aangewezen als veerschip tusschen Antwerpen en Rotterdam. De afvaarten zouden 2 maal 's weeks plaatshebben, de vracht was 25 francs per persoon met 60 pond bagage. Maar eerst in Mei 1817 had de eerste beurtreis plaats.

Al de tot nu toe besproken schepen waren van hout gebouwd en van schepraderen voorzien. Het zou nog tot 1818 duren, eerst het eers ijzeren schip gebouwd werd n. l. de *Vulcan* en wel zonder machines. Het eerste ijzeren schip met machines was de *Aaron Manby* in 1821 te Horsley vervaardigd en in stukken naar Londen vervoerd. Daar werd het in elkander gezet en vervolgens vertrok 't naar Frankrijk.

R. E.

nog steeds in afwachting, wie er toch *eindelijk eens* tot Gouvernements-Secretaris zal worden benoemd.

Onbegrijpelijk vindt men het, dat, terwijl de Heer VAN ROMONDT reeds lang geleden zijn ontslag nam en de vacature jaren, om zoo te zeggen, te voorzien was, nog niemand is aangewezen.

Men mompelt, dat er iemand uit Holland wordt ontboden, dat de Gezaghebber van St. Eustatius de betrekking zal krijgen, veronderstellingen, die nu niet bijdragen, om den goeden geest in het corps le vendig te houden.

Wanneer de geruchten inderdaad gegrond zouden zijn, het corps ambtenaren op zoo'n stootende wijze een brevet van onbekwaamheid zou worden gegeven, of er zóó weinig rekening zou worden gehouden met bewezen geschiktheid en anciënniteit, zouden wij dit zeer betreuren.

De nadeelige gevolgen zouden niet uitblijven.

Met onwillige honden is het slecht hazen vangen, zegt het spreekwoord; zoo is het ook met ontevreden ambtenaren, die zich in hun rechten gekrenkt achten, slecht werken.

Wij hopen echter, dat de *on-dit's* hier onjuist zullen blijken te zijn.

De voorstelling van Woensdagavond.

Verleden Woensdagavond had op de Bovenzaal der Club „Gezelligheid" de voorstelling plaats, die de Heer TOURS, luitenant ter zee 2e klas op H. M. *Kortenaer*, zou geven op verzoek van het Bestuur der Groep *Ned. Antillen* van het Alg. Nederlandsch verbond. De voorstelling was toegankelijk voor leden der groep en voor de leden der „Gezelligheid" met hunne Dames. Een talrijk en uitgelezen publiek was aanwezig; ook de Heer Gouverneur met echtgenoote vereerde de voorstelling met hunne tegenwoordigheid en belangstelling.

De Heer JOH. GAERSTE, Voorzitter der Groep *Ned. Antillen*, leidde de vergadering in, met een kort woord het doel der Vereeniging uiteenzettend. Spreker had het reeds meermalen gezegd en zegde het nog eens, dat b. v. de opschriften boven onze winkels Hollandsch moesten zijn in plaats van Spaansch, hetwelk zeker iedereen den Heer GAERSTE zou toegeven, als maar de koopers Hollanders waren. Maar 't is van de Spaansch-sprekende Venezolanen, dat de handel het hebben moet. Dat verklaart weleenigzins die Spaansche opschriften. ZEd. stelde den Heer TOURS aan de vergadering voor en dankte hem reeds bij voorbaat voor zijne bereidwilligheid.

Daarna las de Heer SNIJDERS de notulen der laatste bestuurs-vergadering der groep en kon de voorstelling een aanvang nemen.

De Heer TOURS deed ons na eenige uitstapjes in Nederland, om afscheid te nemen, per Ned. Oorlogsschip eene reis maken van den Helder, naar 't Zuiden van Spanje, St. Helena, de Kaap de Goede Hoop, daarna teruggaande door de Middelandsche Zee naar Turkye, Egypte, het Kanaal van Suez, Ceylon, Oost-Indië tot de Key-eilanden en Nieuw-Guinea toe. Hoogst interressant waren de scheepstafereelen, de typen van bewoners, de steden, havens, landschappen en monumenten, die hij in lichtbeelden te zien gaf; en tusschen welke de Heer TOURS op zeer onderhoudende wijze verband wist te brengen, door van elk beeld het een en ander te vertellen.

Na de pauze kwamen de West-Indiën aan de beurt. Vooral de beelden van Suriname zoowel van Paramaribo als van het Binnenland waren belangwekkend. Curaçao was ook ruim en uitstekend vertegenwoordigd. De Bovenwindsche eilanden niet minder; menigeen zal daar een heel andere kijk op gekregen hebben, dan hij zich eerst in zijne verbeelding gemaakt had. Het fraaie portret van H. M onze geëerbiedigde Koningin besloot de voorstelling.

Wij gelooven de tolk te zijn van alle aanwezigen als wij zeggen, dat de Heer TOURS zich zeer verdienstelijk heeft gemaakt jegens onze maatschappij, door haar dezen nuttigen en aangenamen avond te bezorgen.

Uitslag der verkiezingen voor de Tweede Kamer.

Reeds deelden wij onzen stadslezers verleden Zaterdag per bulletin den uitslag der verkiezingen mede, die den 16 Juli jl. in Nederland gehouden zijn. Die uitslag ('t zij gemeld voor degenen, die ons Bulletin niet ontvingen) was als volgt:

25	katholieken
13	antirevolutionnairen
8	liberalen (voor rechts)
8	liberalen (voor links)
8	Christelijk Historischen.
62	gekozenen.

Er werd geen enkele socialist gekozen. Er moeten nog een veertigtal herstemmingen plaats hebben.

Aangenomen, dat de door den kabel gemelde cijfers van 62 en 40 juist zijn, dan komt men voor de moeilijkheid, dat er dan 102 zetels te vervullen zouden zijn, terwijl er feitelijk slechts 100 zetels zijn.

Bij nader beschouwen echter, komt het ons voor, dat het best mogelijk is, dat een paar leden gekozen zijn voor twee zetels te gelijk. Men trekke die dan van het getal af en zóó komt men tot 100.

Een woord van lof mag hier niet onthouden worden aan den Directeur van het Telegraafkantoor, die geen moeite gespaard heeft, om het publiek zoodra mogelijk met den uitslag in kennis te stellen.

Gedwongen Winkelnering te Rincón.

Men schrijft ons uit Bonaire:

Blijkens de ingewonnen informaties kunnen we tot onze spijt denzelfden lof eenige weken geleden over den *tegenwoordigen* toestand van *Slagbaai* gesproken, onder geen enkel opzicht toekennen aan een andere plantage mede onder Rincon gelegen. De openbare meening over de daar bestaande toestanden luidt zoo ongunstig mogelijk. De *gedwongen winkelnering* wordt door den eigenaar van bedoelde plantage gedreven op een wijze, die hatelijk en weerzinwekkend is. Wij laten het oordeel over de volgende feiten, die navraag en nauwkeurig onderzoek kunnen doorstaan, over aan de uitspraak van elken onpartijdigen lezer, die nog eenig rechtvaardigheidsgevoel en besef van menschlievendheid heeft.

Op bedoelde plantage wordt bijna het geheele jaar door voor rekening van den eigenaar houtskool gebrand, wordt telken jare aloë gesneden, zijn verschillenden personen belast met het toezicht en de gewone werkzaamheden van elke plantage. Nooit of nimmer echter krijgt welke arbeider of arbeidster dan ook, een halve cent in handen van het zuur verdiende loon.

De eigenaar is zoo welwillend (?!) ter beschikking te stellen van zijn werkvolk eetwaren, die op afkorting van het werkloon geleverd worden. Tot zoover heeft niemand het recht daarop eenige aanmerking te maken. Stel nu het geval, dat een werkman geen gebruik wil maken van dat aanbod, zooals b. v. dezer dagen weer gebeurde, om de gegronde klacht, dat het maismeel, wat daar verkrijgbaar wordt gesteld, zoo bedorven en verzuurd is als azijn. Ge zoudt meenen, dat de werkman na het einde der week of na afloop van zijn arbeid zijn vol loon krijgt uitbetaald. In plaats daarvan wordt hij met een voddig hoekje papier afgescheept, dat het bedrag van het verdiende loon vermeldt met de handteekening van den werkgever. Op vertoon van dat briefje kan hij in een winkel (tiënda) in het dorp Rincon de noodige inkoopen doen. Ongelukkigerwijze echter is die winkelier niet meer dan de zetbaas van den eigenaar van die plantage. Gebeurt het nu, dat het bedrag der inkoopen nog beneden het totaal blijft van het verdiende loon, ook dan nog krijgt de rechthebbende niet dat overschot uitbetaald.

En al protesteert hij en bidt en smeekt hij om die overige centen, ten einde elders eenige schuld af te doen of verpande voorwerpen in te lossen, het is alles vergeefsche moeite. Voor dat overschot moet hij een volgenden keer in dien zelfden winkel andere inkoopen doen. Nu geef ik toe, dat de koopwaren van dien winkelier *niet duurder* (maar zeker niet van betere kwaliteit) dan elders verkocht worden, maar in ieder geval blijft een dergelijke praktijk hoogst afkeurenswaardig als een verderfelijke *gedwongen winkelnering*. Tot welke grove misbruiken, buitensporige willekeur en schandelijk despotisme die praktijk aanleiding geeft, bewijst nog het volgende staaltje. Nog niet lang geleden kwam een vrouw voor het bedrag, dat zij te goed had, in die tiënda een kan *mais*meel koopen. Doch de voorraad maismeel van dien winkelier begon juist zeer schaarsch te worden. Daarom weigerde hij haar maismeel te geven, maar bood haar daarvoor in de plaats *tarwe*meel aan. Doch tarwemeel is niet de gewone volkskost. Tarwemeel is een artikel, dat te Rincon zich maar zeer weinigen en als een weelde kunnen veroorlooven. De vrouw weigerde dus dat aanbod, en met recht. Ten slotte gaf hij haar den raad dat *tarwe*meel bij dezen of genen tegen *mais*meel in te ruilen en om toch iets te eten te hebben was zij gedwongen het aan te nemen, en heeft den geheelen morgen rond geloopen, om met haar ruil klaar te komen evenwel naar ik meen zonder succes.

Is dat menschlievend of zelfs overeenkomstig de rechtvaardigheid?

Ik onthoud me meer karakteristieke namen aan een dergelijke handelwijze te geven. Mocht die winkelier en de eigenaar dier bewuste plantage er belang in stellen, zoo verwijs ik hen naar het socialistisch vocabularium en het 2e Kamerlid, H. VAN KOL, dat onder de rubriek *gedwongen winkelnering*, beter van toepasselijke epitheta voorzien is dat het mijne.

Ik laat in het midden of deze willekeur *met of zonder medeweten* van dien plantagehouder geschiedt. Zeer verdacht is het evenwel, 1°. dat ondanks herhaalde klachten dezelfde toestand geregeld blijft voortbestaan; en 2°. dat winkelier en eigenaar beurtelings zich achter elkander verschuilen en alsof het een onderlinge afspraak gold, onveranderlijk telkens de schuld op elkander werpen, om zich zelf vrij te pleiten.

Wie niet op de hoogte is van de Rinconsche toestanden, zal wellicht de bewoners van dat dorp echte uilskuikens noemen, dat zij zich op die wijze laten ringelooren. Men vergete niet, dat deze menschen voor verreweg het grootste deel oude gouvernementsslaven zijn of van hen afstammen, wien ondanks de vele jaren nog steeds de willooze, slaafsche geest is bijgebleven. Sommigen hunner evenwel met wat meer eigenwaarde en moed bezield, hebben nu en dan werkelijk die wijze van betaling geweigerd, hebben geprotesteerd tegen die handelwijze. Het is hun zeer duur te staan gekomen. Het gevolg is geweest, dat dergelijke onwillige (?!) daarna nooit meer voor eenig werk in aanmerking zijn gekomen. En door die voorbeelden gewaarschuwd, laten de overigen zich zelfs een hardvochtige behandeling welgevallen, liever dan in dagen van gebrek, brood en onderstand te verliezen.

De geest van solidariteit, waardoor *allen tegelijk zonder uitzondering* op die voorwaarden het werk zouden weigeren, is hier nog niet doorgedrongen.

Bovendien op een plaats, waar bijna altijd gedwongen werkstaking is bij gebrek aan werk, veroorlooft men zich niet de weelde, werk te weigeren, al geeft dit ternauwernood niet meer dan een droog stukje foentji.

Onze Financien.

De opbrengst der belastingen is in de eerste vijf maanden van dit jaar weer onder de raming gebleven, hoe uiterst voorzichtig de raming gemaakt zij.

De raming der *belastingen* was	f 126,666,67
De opbrengst	f 125,831,02
	f 835,65

Met de *inkomsten van onderscheiden aard* staat het beter.

De raming was	f 42,684,87½
De opbrengst	f 56,746,45½
Dat is dus boven de raming	f 14,061,58

Het geheele surplus, dat er in de eerste vijf maanden des jaars gemaakt is, bedraagt dus:

Opbrengst	f 182,577,47½
Raming	f 169,532,54½
Surplus	f 13,225,93

Bevloeiingswerk.

Bij de *Curaçaosche Courant* is van wege het Gouvernement gevoegd een Bijvoegsel inhoudende een hoogst belangrijk, DOOR DEN INSPECTEUR VAN DEN LANDBOUW IN ALGERIE VOOR DE REGEERING VAN DEN ORANJE-VRIJSTAAT *opgemaakt Verslag* omtrent de bevloeiingswerken in Algerië.

Ofschoon wij niet gelooven, dat er iets van dien aard op Curaçao mogelijk is, wijl de eerste voorwaarde: *zoetwater* overal ontbreekt, is de zaak toch belangrijk genoeg, om er in een volgend nummer op terug te komen.

Dankbetuiging.

Wij ontvingen van de Red D Line een itinerario voor het 3de kwartaal dezes jaars: 1 Juli — 1 October. In ons volgend nummer hopen wij het op te nemen.

Eerste H. Communie.

Verleden Donderdag was het in de St. Annakerk 1ste H. Communie der kinderen: daarna diende Mgr. J. J. A. VAN BAARS hun het H. Vormsel toe. Er waren er te samen 176, die aangenomen werden, waarvan 97 jongens en 79 meisjes.

God geve aan allen de volharding in hunne goede voornemens!

Pastoor A. Helling.

Verleden Zondag onder de tweede H. Mis is Pastoor A. HELLING van Sabaneta op Aruba door een aanval van beroerte getroffen. Aanvankelijk vreesde men het ergste, zoodat reeds het gerucht van zijn dood heinde en verre verspreid was. ZEerw. kwam echter weer bij, Maandag echter herhaalde zich de aanval nog driemaal, zoodat men zich verplicht zag aan ZEerw. de laatste HH. Sacramenten toe te dienen.

Men heeft den zieke per boot nog kunnen vervoeren van af het verafgelegen Sabaneta naar de Playa, waar ZEerw. thans liefderijke verpleging vindt in het huis van den ZEerw. Pastoor JANSEN. De laatste berichten waren gelukkig meer geruststellend.

Ontvangen.

In dank ontvingen wij van het Gouvernement: 1°. ontwerp-verordening, houdende voorschriften op het slachten van vee en het verkoopen van vleesch op het eiland St. Eustatius.

2°. Memorie van Antwoord op het voorloopig verslag der Commissie van Rapporteurs uit de Afdeelingen van den Koloniale Raad over de Ontwerp-verordening „houdende verdeeling van het eiland Curaçao in drie districten”.

Wij ontvingen deze memorie tot onzen spijt te laat, om ze nog in dit nummer te bepreken.

Slechts dit kunnen wij hier zeggen, dat de Gouverneur op zijn punt blijft staan en een voor een de bezwaren der afdeelingen tegen zijn voorstel *tracht* te ontzenuwen. Of het echter ZHEd. overal gelukt is, betwijfelen wij.

3°. Nota van wijziging in de ontwerp-verordening houdende verdeeling van het eiland Curaçao in drie districten. In deze nota wordt gezegd, dat het tweede district oostwaarts, het derde westwaarts van de westelijke grenzen van genoemde plantages zich uitstrekt.”

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking is:

1°. Aan den ambtenaar van recherche op Aruba, C. W. DOELITZSCH, op grond van meer dan vijftien jaren onafgebroken diensttijd, met ingang van den dag van zijn vertrek uit de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

2°. De gep: brigadier bij de brigade maréchaussee alhier J. G. H. SCHLAG tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van ambtenaar van recherche op Aruba

3° de Heer CORNEILLE HUBERT JONCKHEER Wz. benoemd tot praktizijn bij het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao

4°. de Heer H. FORBES SCHOTBORGH. bij Gouvernements–beschikking. dd. 15 Maart 1905, N°. 200, tijdelijk belast met de werkzaamheden van gouvernementsklerk op Aruba, bij aankomst van den Heer J. H. A. W. SPROCK, gouvernementsklerk op dat eiland, eervol ontheven van de verdere waarneming dier betrekking en bij zijne aankomst op Curaçao werkzaam gesteld ter Administratie van financiën.

5°. Mevrouw M. VERMEULEN—VERMEER, met ingang van 1°. Juli a. s., benoemd tot tijdelijke hulponderwijzeres aan de Wilhelmina–School te Willemstad, onder genot van eene toelage naar reden van f 1,200.— 's jaars, ingaande den dag van hare inscheping in Nederland naar de kolonie Curaçao.

6°. bepaald, dat Gouvernements-passagiers zijn zij, die, ingevolge wet, verordening, Gouvernements-besluit of beschikking of bij speciale opdracht van de Regeering of het Bestuur in dienst of voor rekening van het Gouvernement reizen, en zijn *b.* de Gouvernements-Secretaris op Curaçao en de Gezaghebbers op de overige eilanden aangewezen om gouvernements-passagiers te voorzien van eene verklaring, luidende:

VERKLARING.

De ondergeteekende verklaart, dat......... .... bestemd om op den...... ....vergezeld van......................... de reis met het stoomschip *Christiansted* naar...... ....te maken, Gouvernements-passagier (s) is (zijn).

Posterij.

De Administrateur van financien in de kolonie Curaçao maakt hierbij bekend, dat de paketschoener „Gouverneur van Heerdt” met ingang van den 26n. dezer buiten dienst wordt gesteld.

* *
*

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Inees Beaumond, Ermecilia Blanka, Tomasina Crus, Estela Curiel, Oloisa Daal, Pedita Geurero, Coloniza Henriquez, Carlos Hernandez V. (2), Mr. F. Ireland, Ireland Bros. Amusement Co., Maria Maduro, Bolivar Matrona, Leonora Palm, Elenita Pandt, Mercelina Pataca, Tufil Pieters, Hermina Quast para entregar Herman Fenny, Adolf Rose, Amelia Roa de Ruiz, Carolina Senchi, Abraham D. Senior, E. Timm, W. van Muten, Josefita Vonnie, een briefkaart zonder adres verzonden door Belen, een drukwerk geadresseerd aan B. de Casseres Jr., een aangeteekend stuk: Carlos Milianuo.

Buitenland.

DE OORLOG.

Onze collega *La Cruz* geeft in zijn laatste nummer eenige nieuwe bijzonderheden over den zeeslag in de Straat van Korea, die wij belangrijk genoeg achten, om ze hier weer te geven.

Nog eenige bijzonderheden over den zeeslag in de Straat van Korea.—Admiraal Wolkersam is gesneuveld. Hij bevond zich in den gepantserden commando-toren, maar ook daar wisten de Japansche granaten hem nog wel te vinden.

Op het Russische hospitaalschip *Orel* bevonden zich 140 doodelijk gewonden. Deze kermden zoo verschrikke'ijk, dat men ze, om van hen af te zijn, maar over boord wierp. De andere gewonden werden vastgebonden, opdat zij de andere strijders niet zouden hinderen. Oorlogen is toch een vreeselijk iets!

Admiraal Togo heeft aan Admiraal Rojestvenski een bezoek gebracht in 't hospitaal te Sasebo. De overwinnaar prees de dapperheid van zijn vijand, die diepgetroffen antwoordde, dat de grootmoedigheid der Japanners een groot deel van de bitterheid der nederlaag wegnam.

De amerikaansche admiraal Dewey heeft over den zeeslag zijn gevoelen gezegd en de *World* deelt dat mede. Het komt in 't kort hierop neer, dat Rojestvenski eene groote fout beging met niet genoeg op de hoogte te zijn van het schieten. Zijn vloot was niet geoefend in het treffen. De Japanners daarentegen schoten altijd raak.

Een nog grootere fout beging hij met door te varen in dubbele lijn, nadat hij Togo's vloot in 't zicht had. Hij had zijne kruisers achteraan moeten laten varen, om aan de slagschepen gelegenheid te geven al hunne kracht te ontwikkelen. Nu lagen bij 't begin van den strijd de kruisers tusschen Togo en de slagschepen in. Dat was hinderlijk. Hadden ze achteraan gelegen, dan hadden zij tusschen beiden kunnen komen, als 't noodig was.

Ook had Togo nooit de vloot kunnen omsingelen als ze slechts éene lijn gevormd had; dat ging nu echter gemakkelijk en de helft van de stukken van de Russische vloot kon niet schieten, omdat de kruisers haar in den weg lagen.

Togo was sterk door zijn geduld, om te wachten tot de Russen bij hem kwamen, juist, waar hij ze hebben wilde. Zijn vloot was prachtig in orde; hij had best geschut en beschikte over uitstekende schutters. Zijn aanval was uitstekend geleid en uitgevoerd.

De gevolgtrekkingen, die Admiraal Dewey maakt zijn, dat de voorkeur toekomt aan de slagschepen. Dat de torpedobooten de slagschepen zouden overbodig maken is gebleken bespottelijk te zijn. Langdurige oefening van het personeel is een eisch der noodzakelijkheid.

Dat is het gevoelen van Admiraal Dewey.

Togo zelf heeft aan de *World* getelegrafeerd, dat hij zelf de overwinning toeschrijft aan hetgeen de Japanners bij Port-Arthur geleerd hebben. Die ondervinding gaf veel moed aan onze officieren en mannen en leerde hun te vechten met kalmte en koudheid.

Nu, van die koudheid is Togo een voorbeeld. Hij heeft gedurende den geheelen oorlog geen enkelen brief van zijn familie ontvangen of aan haar geschreven. Bij het afscheid zeide hij aan vrouw en kinderen, dat ze hem maar niet moesten afleiden en verstrooien met hunne brieven.

Het blijkt, dat door de Japanneezen ook gebruik gemaakt is van onderzeesche booten.

—De gedelegeerden van Rusland en Japan zullen, dit is nu zeker, den 1sten Augustus te Washington bijeenkomen, om over de vredesvoorwaarden te onderhandelen.

Van een wapenstilstand tot aan 1 Aug. schijnt niet veel te zullen komen.

Tot tweemaal toe is reeds gemeld, dat maarschalk Oyama Generaal Linevitch van alle kanten heeft ingesloten, zoodat we iederen dag de tijding kunnen verwachten van eene nieuwe ramp voor de Russen in Mandchoerije.

— BOWEN-LOOMIS. — Mr. BOWEN heeft van zijne Regering ongelijk gekregen en President ROOSEVELT heeft gelast hem uit den diplomatieken dienst der Ver. Staten te ontslaan.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.